

Lingua galega e literatura, 1º BAC. O texto expositivo

Esquemas ou patróns principais

ESQUEMAS	Como é	Exemplo
Descritivo (Enumeración)	Diferentes elementos / características dun sistema, organismo... Pode seguir unha orde espacial. el. 1 ----- el. 2 ----- ...	Hai moitas situacións que levan unha persoa ou grupo a emigrar. Entre elas están as condicións políticas adversas, como as que se dan nos réximes ditatoriais. Tamén é importante a precariedade económica e a procura dunhas condicións de vida dignas...
Secuencial (Narración)	Sucesivos momentos dun fenómeno, proceso, etc. Orde fundamentalmente temporal. 1 > 2 > 3 > 4....	O valo de Melilla comezou a construírse en 1998 . Ao comezo era un só valado, mais despois situáronse dous paralelos de 3 metros de altura. En 2005 eleváronse ata os 6 metros e instaláronse arames con coitelas. En 2013 ...
Comparativo (Semellanza - Contraste)	Semellanzas e/ou diferenzas entre feitos, situacións... Márcanse con expresións como <i>tal como, en cambio, polo contrario</i> ... A --- B a1 - b1 a2 - b2	Migrantes e refuxiados poden empregar as mesmas rutas e medios de transporte. pero responden a motivacións ben distintas . Os migrantes elixen desprazarse para mellorar as súas vidas. En cambio , os refuxiados teñen que saír da súa terra para poñer a salvo as súas vidas ou preservar a liberdade...
Causal (Causa - Consecuencia)	Relacións de tipo causal entre feitos ou elementos. Presenza de marcadores causais e consecutivos: <i>posto que, polo tanto, daquela, así</i> ... A ... ⇨ B ...	Os gobernos do Occidente opulento controlan as vagas de refuxiados mesmo atentando contra os Dereitos Humanos. Porque non lles interesa asumir a súa responsabilidade nos conflitos internacionais nin dedicar recursos a enfrontar necesidades. É así que acordan con países do contorno...
Problema - solución	Presentación dunha situación problema -podendo apuntar causas e consecuencias- e da(s) súa(s) posible(s) solución(s). A ⇨ B ...	O envellecemento da poboación europea preocupa cada vez máis. A capacidade dos Estados para manter os servizos sociais e as pensións, co actual modelo económico, mingua ano a ano. Unha alternativa a esta situación é o favorecemento da entrada no mercado de traballo de persoas inmigrantes...

Alguns recursos da exposición

1. Definición e caracterización

(determinanse/describíense trazos básicos; refírese a, denomínase, constitúe, é...)

2. **Clasificación** (ordénase a información; por un lado, por outro, hai tres X: a, b, c)

3. **Exemplificación** (concrétase, ofrécense exemplos; por exemplo, como...)

4. **Aclaración e reformulación** (aclárase, dise con outras palabras; é dicir, isto é...)

5. **Relación de causas ou consecuencias** (organízanse motivos nunha serie; existen varios factores...)

6. Outros: **pregunta – resposta, analogía, apoio gráfico...**

QUE É UN XEOPARQUE?
Un Xeoparque é unha figura recoñecida pola UNESCO que pon en valor o singular patrimonio xeolóxico dun territorio.
Existen 3 principios fundamentais: patrimonio xeolóxico notable, xeoconservación e desenvolvemento local.
Un xeoparque non é un espazo natural protexido, pois non implica a protección xenérica do territorio nin unha regulación de usos, aínda que os lugares de interese xeolóxico (LIX) deben contar con medidas de protección e de xestión.

PROXECTO DE XEOPARQUE DE CABO ORTEGAL
O Complexo de Cabo Ortegal é un referente na xeoloxía española e europea. Este complexo está constituído principalmente por materiais alóctonos, emprazados nun lugar distinto ao da súa orixe. Visitar esta zona é facer unha viaxe ao interior da Terra xa que poucos lugares do mundo teñen o privilexio de mostrar as rochas deste xeito. Aquí están os considerados como maiores afloramentos mundiais de ecloxitas e piroxenitas, e unha presenza destacada de rochas ultramáficas e distintos tipos de granulitas. Forman parte do proxecto do Xeoparque de Cabo Ortegal os concellos de Cariño, Cedeira, Cerdido, Moeche, Ortigueira, San Sadurniño e Valdoviño

LUGAR DE INTERESE XEOLÓXICO (LIX) E GEOSITES
Un LIX é unha zona xeolóxica única polo seu interese científico ou divulgativo catalogada para a súa promoción e protección.
Existen multitude de lugares de interese xeolóxico na área que comprende o proxecto do Xeoparque, algúns deles catalogados como lugares de interese xeolóxico internacional (Geosite), como por exemplo a **Punta dos Agullóns (Cabo Ortegal)**, (GM001d) (Geosite OV004d) e tamén a **zona do Monte Mazanteo**, (GM001e) (Geosite OV004e)

Definición
Exemplificación
Clasificación - enumeración
Aclaración
Apoio gráfico, analogía

Marcadores textuais (conectores): axudan a sinalar a orde dos enunciados e a súa relación

Actividades

1. Identifícase o **esquema ou patrón** dos seguintes textos e os seus **recursos** expositivos.

Os músculos

Os animais, a diferenza das plantas, necesitan “algo” para mover os ósos. Ese algo son os músculos, órganos fibrosos cuxas contraccións producen todos os movementos do animal. É dicir, son os responsables de que o esqueleto se mova. En xeral, son vermellos, brandos e fibrosos, e están unidos aos ósos por medio dos tendóns.

Hai tres tipos de músculos. Por un lado, están os estriados, que son voluntarios e os encargados de accionar o movemento. En segundo lugar, os lisos, que forman as paredes das vísceras e non están baixo o control da vontade. E, finalmente, os cardíacos, presentes unicamente no corazón.

Podemos nomear, por exemplo, o bíceps, músculo estriado responsable de flexionar o brazo. Ou os músculos lisos que recobren o tracto gastrointestinal e interveñen nas contraccións de peristaltismo.

[Axuda en remexer.com/textomarcas/recursosexplicativos.html]

Por que nos pode doer a cabeza cando vemos filmes en 3D?

Redacción | *Faro de Vigo*

Científicos da Universidade Estatal de Lomonosov en Moscova (Rusia) detectaron que nos filmes en 3D existen algunhas escenas “erróneas” ou “imperfectas” que poderían ser as responsábeis de que moitos espectadores teñan dor de cabeza cando terminan de velas. Segundo estes especialistas, as cefaleas adoitan deberse á reacción do cerebro a determinadas imaxes “erradas” que chegan aos dous ollos ao mesmo tempo e, aínda que o cerebro necesita combinalas para producir un efecto en 3D, non sempre ten éxito.

Os científicos rusos atribúen estes erros ás imperfeccións dos

equipos de reprodución ou a certas deficiencias na metraxa dos filmes. O primeiro caso podería explicarse pola necesidade natural dos distribuidores de reducir gastos, o que levaría a empregar lentes de peor calidade e proxectores baratos; na segunda categoría poderíanse incluír motivos máis complexos que non sempre son detectábeis e previsíbeis, como por exemplo os problemas na reorganización das escenas en que aparecen mudados fotogramas de esquerda e dereita.

En moitos filmes de terror tamén detectaron gran cantidade de erros técnicos de diversa índole, mais neste caso os científicos rusos atribúen as deficiencias ao baixo orzamento destes produtos.

[Axuda en remexer.com/textomarcas/recursosexplicativos2.html]

2. Realízade unha **análise** dos trazos da exposición destacábeis deste fragmento. Logo **introducide** un marcador textual que reforce o esquema ou patrón textual.

Nas últimas décadas do século XX, moitos músicos galegos comezaron a considerar que a música galega era polo menos parcialmente “céltica” en orixe, de maneira que procuraron influencias nas músicas de Irlanda e Escocia, así como da Bretaña francesa. A pesar de que esta relación é moi discutida, o resultado foi a proxección internacional da nosa música, coincidindo cun espallamento xeral da música tradicional como contestación ás máis comerciais.

Milladoiro, Uxía Senlle, que comezara con Na Lúa, Luar na Lubre, o gaitero Carlos Núñez e Berrogüetto foron quen máis teñen popularizado a música galega, a nivel estatal e internacional. Outros gaiteros modernos son Xosé Manuel Budiño, Susana Seivane e Cristina Pato. A aparición destas dúas mulleres no mundo da gaita rompeu definitivamente coa visión estritamente masculina do gaitero. Outra muller con grande proxección é Mercedes Peón, posuidora dunha potente voz e que afonda tanto na reivindicación da tradición como na súa reinterpretación en linguaxes musicais modernas. Tamén xurdiron grupos de pandeireteiras de recoñecido prestixio, como Leilía e agrupacións de gaiteros como Treixadura.

Wikipedia, “Música tradicional galega”